

G. Vasari: Om den guddommelige ånd og kunstnerne

5 *Giorgio Vasari (1511-1574) var både kunsthistoriker, billedkunstner og arkitekt. I 1550 udsendte han i Firenze et værk med biografier om renæssancens store kunstnere. I 1568 kom der en revideret udgave i tre bind. Værket bygger på anekdoter og mundtlige beretninger. Giorgio Vasari var selv ven med en række af de portrætterede, deriblandt Michelangelo, hvis biografi nedenstående tekst udgør indledningen til.*

10 Mens de virksomme og fremragende ånder, der oplystes af strålerne fra den navnkundige Giotto¹ og hans efterfølgere, anstrengte sig for at give verden en prøve på den styrke, som stjernernes gunst og den heldige blanding af kropsvæskerne havde givet deres talenter,² og om end forgæves anspændte alle kræfter i deres længsel efter med ypperlig kunst at efterligne natu-

15 dens storhed for derved at nå så nær som muligt til den højeste erkendelse, som mange i alle verdens lande kalder intelligens, vendte himlens miskundelige styrer mildt sine øjne mod Jorden, og da Han her så alle de skønne, spildte kræfter, de ihærdige, men frugtesløse studier og menneskenes formastelige meninger, der var langt fjernere fra sandheden end mørket fra lyset,

20 tog Han den beslutning at udrive os fra så store vildfarelser ved til Jorden at nedsende en ånd, der på alle måder var i stand til i enhver kunstart og virksomhed ved egen kraft at vise, hvori den fuldendte kunst bestod, både når det drejede sig om tegnekunstens linjer, omrids og fordeling af lys og skygge, malerkunstens givne relief til tingene, billedhuggerkunstens vel overvejede stofbehandling, og arkitekturens opførelse af bekvemme og sikre huse, der var sunde og venlige med gode proportioner og en rigdom af forskelligartede ornamenten. Desuden ville Han udstyre denne ånd med den sande morals ballast og den sødmefyldte digtekunsts smykke, for at verden kunne beundre den og gøre den til et særligt spejl for livet på grund af dens værker,

25 fromme færd og alle dens menneskelige handlinger, samt betragte den som en ting, der snarere var himmelsk end jordisk. Og da Han så, at ånderne i Toscana altid har været mere fremskredne og udviklede end andetsteds i udøvelsen af sådanne ting og så ophøjede kunster som malerkunst, skulptur og arkitektur, fordi de lægger større vægt end noget andet italiensk folk på den omhyggelige uddannelse af alle evner, var det Hans vilje at give denne ånd Firenze til

30 hjem som den værdigste blandt alle byer og gennem en af dens borgere at sætte den fortjente krone på alle stadens fremragende egenskaber.

Le vite de' più eccellenti pittori, scultori, e architettori. Overs. J. V. Lind: *Giorgio Vasari: Berømte Renæssancekunstneres Levned*, Kbh. (1945). Sprogligt fornyet.

---

¹ Giotto (d. 1337) var den vigtigste italienske maler i det 14. århundrede, og hans værker peger frem mod de nyskabelser i renæssancestilen, som udviklede sig et århundrede senere. I eftertiden blev han anset for den europæiske malerkunsts fader og som den første af de store italienske mestre.

² Vasari hentyder her til det talent, som mennesker kan have fra naturens side, hvilket ifølge tidens opfattelse omfattede en (astrologisk) forestilling om "stjernernes gunst" og de fire kropsvæsker, hvis blandingforhold mentes at påvirke menneskets egenskaber og personlighed.